

Danıştay Karar Verdi: ZORUNLU DİN DERSİ HUKUKSUZDUR

Danıştay 8. Dairesi, "ilk ve ortaöğretim kurumlarında verilen Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin bu içeriği ile zorunlu tutulmasını hukuka aykırı" buldu.

Danıştay 8. Dairesi, iki velinin, çocuklarının, zorunlu olan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinden muaf olması amacıyla açtığı davaları karara bağladı. Bu içerikte zorunlu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini hukuksuz bulan Daire, gerekçesinde "Devletin, eğitim ve öğretimle ilgili olarak üzerine düşen görevleri yerine getirirken, müfredatta yer alan bilgilerin nesnel ve çoğulcu bir şekilde aktarılmasına dikkat etmesi ve ebeveynlerin dini ve felsefi kanaatlerine saygı göstermesi gerekmektedir" dedi.

İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü, çocukları ilköğretimde okuyan iki velinin, ayrı tarihlerde yaptığı "çocuklarının zorunlu din dersi eğitiminden muaf tutulması yönündeki" başvurularını reddetmişti. Bu işlemlerin iptal edilmesi istemiyle açılan davalarda İstanbul 5. İdare Mahkemesi İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün kararını iptal ederken, diğer davaya bakan İstanbul 6. İdare Mahkemesi ise davayı reddetmişti. Danıştay 9. Dairesi, temyiz üzerine, iki davayı da görüştü; 5. İdare Mahkemesi'nin kararını oy birliği ile onarken, İstanbul 6. İdare Mahkemesi kararını oybirliği ile bozdu.

DİN VE VİCDAN HÜRRİYETİ İLKESİ

Daire, her iki davanın konusu da aynı olduğu için iki davaya ortak gerekçe yazdı. Gerekçede, Anayasa'nın "Din ve vicdan hürriyeti" başlıklı 24. maddesinde, "Herkes, vicdan, dini inanç ve kanaat hür-

riyetine sahiptir... Din ve ahlak eğitim ve öğretimi Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlak öğretimi, ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır..." hükmünün yer aldığı anımsatıldı.

ZORUNLU DİN DERSİ AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİNE AYKIRI

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 12. maddesinde de "Türk milli eğitiminde laiklik esastır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilköğretim okulları ile lise ve dengi okullarda okutulan zorunlu dersler arasında yer alır" hükmü bulunduğu hatırlatılan gerekçede, davacının, zorunlu din dersinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 9. maddesi ile Ek 1 No'lu Protokol'ün 2. maddesine aykırı olduğunu ileri sürdüğü belirtilerek, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin Türkiye açısından bağlayıcı olduğu kaydedildi.

AİHM'nin "Eğitim hakkı" başlıklı maddesinde, "Hiç kimse eğitim hakkından yoksun bırakılamaz. Devlet, eğitim ve öğretim alanında yüklenileceği görevlerin yerine getirilmesinde, ana ve babanın bu eğitim ve öğretimi kendi dini ve felsefi inançlarına göre yapmasını sağlama haklarına saygı gösterir" düzenlemesine yer verildiği kaydedildi.

ANAYASA MAHKEMESİ "YANSIZ DİN EĞİTİMİ" İSTEMİŞTİ

Bu kapsamda, Anayasa Mahkemesi'nin 16 Eylül 1998 günlü kararındaki şu tespitler hatırlatıldı: "Laik devletin, doğası gereği resmi bir dinin bulunmaması, belli bir dine üstünlük tanımasını, onun gereklerini yasalar ve diğer idari işlemlerle geçerli kılmaya çalışmamasını gerektirir. Bu bağlamda, laik bir devlette belli bir dinin, eğitim ve öğretimi zorunlu hale getirilemez..."

"Anayasa'nın 24. maddesinin dördüncü fıkrasına göre, din ve ahlak eğitim ve öğretimi Devletin gözetimi ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır. Bunun dışındaki din eğitim ve öğretimi ancak kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanuni temsilcilerinin isteğine bağlıdır.

"Din ve ahlak eğitim ve öğretiminin devletin gözetim ve denetimi altında yapılmasının nedeni, maddenin gerekçesinde de belirtildiği gibi bu konudaki eğitim ve öğretim özgürlüğünün kötüye kullanılmasını engellemektir. Dinler hakkında yansız ve tanıtıcı bilgiler vermek ve ahlaki değerleri benimsetmek amacıyla din kültürü ve ahlak öğretimi dersleri ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında alınmıştır. Din eğitimi yerine 'din kültürü' dersinden söz edilmesi de bu amacı açıkça ortaya koymaktadır. Bunun dışındaki din eğitimi ve öğretimi, ancak kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanuni temsilcisinin iznine bağlı tutulmuştur."

AİHM'İN ALEVİLER İÇİN VERDİĞİ KARAR

Gerekçede, AİHM'ce, söz konusu müfredatın incelemesi sonucunda, "Türkiye'de hakim olan dinsel çeşitliliğin, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde dikkate alınmadığı, özellikle Alevi inancına sahip topluluğun Türk nüfusunun oranının çok büyük olmasına rağmen, öğrencilerin Alevi inancının itikat veya ibadet unsurları hakkında eğitim almadığı,

9. sınıfta bu inancın ortaya çıkışında en büyük etkisi olan ilk şahsiyetin yaşam felsefesinin öğretilmesinin, bu öğretimdeki eksiklikleri gidermekte yetersiz kaldığı" değerlendirildi yapıldığı anımsatıldı.

Gerekçede, "Bu bağlamda, Mahkemenin demokratik bir toplumun eğitimde çoğulculuğu benimsemesinin, öğrencilerin dini konular hakkında düşünce, vicdan ve inanç özgürlüğü çerçevesinde eleştirel bir bakış oluşturmalarını sağlayabileceği kanaatinde olduğu ifade edilmiştir" denildi.

AİHM kararında özetle, "Türkiye'de ilk ve ortaöğretim kurumlarında verilen din kültürü ve ahlak bilgisi öğretiminin rehber ilkelerinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırı bir yönünün olmadığı, ancak eğitim sisteminde, din dersleriyle ilgili tarafsızlık ve çoğulculuk koşullarının yerine getirilmemesi ve ebeveynlerin inançlarına saygı gösterilmesini sağlayacak uygun bir yöntem sunulmaması nedenleriyle, sistemin yetersiz olmasından ötürü Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ihlal edildiği"nin belirtildiği vurgulandı.

Danıştay 8. Dairesi'nin Din Kültürü ve Ahlak Dersi'nin zorunlu tutulmasının hukuka aykırı bulunmasının ardından karar ortak bir basın toplantısı ile kamuoyuna açıklanmıştır. Açıklamaya Pir Sultan Abdal Derneği Genel Merkezi, Eğitim Sen Genel Merkezi, DİSK Bölge Temsilciliği, Halkevleri Genel Merkezi, Devrimci 78'liiler Federasyonu, Divriği Kültür Derneği, Kızılırmak Köy Dernekleri Federasyonu katılmıştır.

şubelerimizden ● şubelerimizden ● şubelerimizden ● şubelerimizden

GEBZE

● Eğitim Sen'in Kuruluş Yıldönümü Kutlandı

Gebzeli kamu emekçileri ve dostları Eğitim Sen'in kuruluş yıldönümünde Gebze Öğretmenevi'nde 200 kişinin katıldığı yemek düzenledi. Gebzeli kamu emekçileri sendikal mücadelede gerçekleştirmiş oldukları eylem ve etkinliklerin slayt gösterimi yapıldı. Yemeğe katılan arkadaşların yaptığı müzikle katılımcılar güzel anlar yaşadılar. Şube başkanı Orhan KAYA yaptığı konuşmasında Eğitim Sen'in kuruluş öncesi ve sonrası yapılan mücadelelere değinerek güncel görevlerimizden söz etti. Yenilenmiş ve yeniden örgütlenmiş bir örgütsel yapıyla kazanım elde edici mücadele tarzıyla birleşik mücadelenin öne çıkarılması gerektiğini AKP'nin yeni yıkım yasalarını püskürtebilmenin tek yolunu da işçilerin kamu emekçilerinin tüm demokrasi güçlerinin geçmişten ders çıkararak yerel platformlardan başlayan birleşik cephenin kurulması yaklaşan yerel seçimler içinde şovenizmin, milliyetçiliğin etkisinin kırılabilmesi için demokrasi ve barış güçlerinin bir çatı partisi kurarak seçimlere hazırlanması gerektiğini, direne direne kazanmanın yanı sıra birleşe birleşe kazanmalıyız diyebilmeliyiz dedi.

BİNGÖL

● Kuruluş Yıldönümü Coşkuyla Kutlandı

Eğitim Sen Bingöl Şubesi Kuruluş yıldönümünü düzenlediği bir senlikle kutladı. Katılımın çok yüksek olduğu etkinlik hayalarla sona erdi.

ADİYAMAN

● Eğitim Sen'in Kuruluş Yıldönümü Kutlandı

Eğitim Sen Adıyaman Şube'sinin 22 Ocak tarihinde kuruluş yıl dönümü etkinliği düzenledi. Etkinliğe Eğitim Sen Genel Başkanı Alattin DİNÇER katılarak konuşma yapmıştır. Dinçer konuşmasında güncel sorunlara değinerek önümüzdeki süreçte örgütümüzün mücadelesini yükselteceğini vurgulamıştır.

Halk Eğitim Merkezinde düzenlenen etkinliğe yaklaşık 750 emekçi katılmıştır. Eğitim Sen üyeleri tarafından hazırlanan tiyatro, stand-up gösterisi ve müzik dinletisiyle etkinlik devam etmiştir.

ANTALYA / FİNİKE

● Finike'de Sosyal Güvenlik Yasası Protesto Edildi

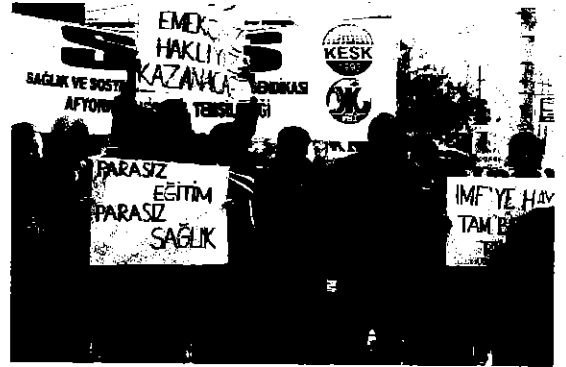
Finike Eğitim -Sen Temsilciliği üyeleri Finike Devlet Hastahanesi'nin önünde bir araya gelerek SSGSS yasa tasarısını protesto ettiler. Baş temsilci Durmuş ÖZSOY basın açıklamasında AKP hükümetinin IMF direktifleriyle hazırladığı bu yasa tasarının, eğitim ve sağlık alanında yıkımı da beraberinde getireceğini, parasız eğitim-sağlık olmazsa olmaz insan hakkı olduğunu belirtti. Basın açıklamasına halkın katılımının yoğun olduğu gözlemlendi.

AFYONKARAHİSAR

● SSGSS Yasası Protesto Edildi

KESK Afyonkarahisar Şubeler Platformu tarafından SS/GSS yasa tasarısına karşı kitlesel basın açıklaması düzenlendi.

ZONGULDAK / ÇAYCUMA

● Hizmetli-Memurlarına Talepleri İçin Eylem Yapıldı

16 Şubat'ta Çaycuma Öğretmenevi önünde yapılan eyleme, okullarda çalışan öğretmen, memur, hizmetli, teknisyen ve 4/C statüsünde çalışanlar katıldı.

BURSA

● Kuruluş Yıldönümü Düzenlenen Yemek İle Kutlandı

Bursa'da Eğitim Sen'in Kuruluş Yıldönümü düzenlenen dayanışma yemeği ile kutlandı. 23 Ocak 2008'de Sarper Plaza Düğün Salonu'nda yapılan etkinliğe 500 eğitim emekçisi katıldı. Türkülerle coşkulu bir şekilde geçen etkinlik halaylarla sona erdi.

KAYSERİ / DEVELİ

● Kuruluş Yıldönümü Etkinliği

Eğitim Sen Kayseri Şubesine bağlı Develi Temsilciliği üyeleri Eğitim Sen'in kuruluş yıldönümünü kutladılar.

